

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	5
İKİNCİ BASKIYA ÖNSÖZ	7
ÖZET	9
İÇİNDEKİLER	11
KISALTMALAR	23
GİRİŞ	25
1. Çalışmanın Amacı, Kapsamı ve Önemi	25
2. Sorunsal: Türk Yargı Sisteminde Gerekçe Standardı ve Gözlemlenen Eksiklikler	28
3. Terminoloji: "Gerekçe Hakkı", "Yeterli Gerekçe", "Yetersiz Gerekçe", "Şekli Gerekçe" Kavramları.....	31
4. Yöntem: Normatif Analiz ve İçtihat İncelemesi	34

BİRİNCİ BÖLÜM

GEREKÇE HAKKININ NORMATİF ÇERÇEVESİ

I. ULUSAL HUKUKTA GEREKÇE HAKKI	37
A. Anayasal Dayanaklar	37
1. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası Madde 141/3: Doğrudan Düzenleme	37
2. Anayasa Madde 36 (Hak Arama Hürriyeti ve Adil Yargılanma Hakkı) ile İlişkisi	39
3. Anayasa Madde 2 (Hukuk Devleti İlkesi) ve Gerekçe Zorunluluğu İlişkisi	42
B. Yasal Dayanaklar	44
1. Ceza Muhakemesi Kanunu (CMK) Kapsamında Gerekçe (Örn. Madde 34, 230)	44
2. Hukuk Muhakemeleri Kanunu (HMK) Kapsamında Gerekçe	46
C. Anayasa Mahkemesi İçtihatlarında Gerekçe Hakkı	49
1. Bireysel Başvuru Kararlarında Gerekçe Standardının Belirlenmesi	49
2. Tipik İhlal Örnekleri	51
3. Önemli Emsal Kararlar	55

II. ULUSLARARASI HUKUKTA GEREKÇE HAKKI	57
A. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi (AİHS) ve AİHM İçtihatları.....	57
1. AİHS Madde 6/1 (Adil Yargılanma Hakkı) Kapsamında Gerekçe Yükümlülüğü.....	57
2. Gerekçenin Kapsamı ve Niteliği Konusundaki AİHM Standartları	60
3. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin (AİHM) Türkiye Hakkındaki Kararlarında Gerekçe Hakkı.....	63
a. Tespit Edilen İhlaller ve Nedenleri	63
b. Önemli Emsal Kararlar.....	65

İKİNCİ BÖLÜM

GEREKÇELİ KARAR HAKKININ FONKSİYONLARI VE ÖNEMİ

I. BİREYLER AÇISINDAN ÖNEMİ	69
A. Kararı Anlama ve Hukuki Güvenlik.....	69
B. Etkin Başvuru Yollarını Kullanabilme.....	71
C. Keyfiliğe Karşı Koruma	72
II. YARGI SİSTEMİ AÇISINDAN ÖNEMİ	74
A. Kanun Yolu Denetiminin Etkinliği.....	74
B. İçtihat Geliştirme ve Hukukun İlerletilmesi.....	76
C. Yargıya Güvenin Sağlanması	78
D. Özdenetim Mekanizması Olarak Gerekçe	80

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

UYGULAMADA GEREKÇE HAKKININ İHLALİ: YETERSİZ GEREKÇE SORUNU

I. GEREKÇESİZ KARARLAR	83
II. ŞEKLİ / GÖRÜNÜŞTE GEREKÇE	85
A. Basmakalıp (Stereotyped/Boilerplate) İfadeler ve Kopyala-Yapıştır Yöntemi.....	87
1. Basmakalıp / Şablon İfadeler:.....	87
2. Kopyala-Yapıştır Yöntemi:	88
B. Kanun Metninin Tekrarı ile Yetinme	90
III. YETERSİZ / YARIM GEREKÇE	92
A. Tarafların Esaslı İddia ve Savunmalarının Karşılınmaması	94
B. Delillerle Hüküm Arasındaki Mantıksal Bağlantının Kurulmaması	96
C. Çelişkili Gerekçeler.....	100

IV. FARKLI YARGI ORGANLARI VE AŞAMALARINDAKİ GÖRÜNÜMLERİ	103
A. İddianameler ve Esas Hakkında Mütalaalar	104
1. İddianame (Indictment):.....	104
2. Esas Hakkında Mütalaa (Prosecutor's Opinion on the Merits):.....	105
B. İlk Derece Mahkemesi Kararları (Ceza ve Hukuk)	107
C. Bölge Adliye Mahkemesi Kararları	109
D. Yargıtay Kararları.....	112

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

TARTIŞMA VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

I. YETERSİZ GEREKÇENİN YOL AÇTIĞI SORUNLAR.....	117
II. GEREKÇE KALİTESİNİ ARTIRMAYA YÖNELİK ÖNERİLER	119
A. Eğitim ve Farkındalık	119
B. Kanun Yolu Denetiminde Gerekçe Standardının Yükseltilmesi	122
C. İyi Uygulama Örneklerinin Yaygınlaştırılması	124
1. İyi Örneklerin Tespiti.....	124
2. Yaygınlaştırma Mekanizmaları.....	124
3. Yaygınlaştırmanın Faydaları:.....	125
D. İş Yükü ve Diğer Yapısal Faktörlerin Etkisi	126
1. Ağır İş Yükü Sorunu.....	126
2. Diğer Yapısal Faktörler	127
3. Sistemsel Çözüm İhtiyacı	127
E. Teknolojiden Yararlanma	128
III. SONUÇ.....	131
A. Araştırmanın Temel Bulgularının Vurgulanması.....	131
B. Gerekçe Hakkının Hukuk Devletin Vazgeçilmez Bir Unsuru Olduğunun Tekrar Teyidi	132
C. Tüm Hukukçulara Yönelik Bir Değerlendirme ve Çağrı.....	132

BEŞİNCİ BÖLÜM

GEREKÇELİ KARAR YÜKÜMLÜLÜĞÜNÜN İHLALİNDE SORUMLULUK

I. YARGI MENSUPLARININ (HÂKİM VE SAVCILARIN) SORUMLULUĞU.....	135
1. Devletin Hukuki Sorumluluğu (HMK m. 46 Çerçevesinde Tazminat ve Rücu)	135
2. Disiplin Sorumluluğu (HSK Denetimi)	136
3. Cezai Sorumluluk (TCK m. 257 Kapsamında Görevi Kötüye Kullanma)	137

II. AVUKATIN SORUMLULUĞU.....	138
1. Hukuki Sorumluluk (Müvekkile Karşı Vekalet Sözleşmesinden Doğan Tazminat Sorumluluğu).....	138
2. Disiplin Sorumluluğu (Avukatlık Kanunu Kapsamında Mesleki Sorumluluk).....	138
3. Cezai Sorumluluk (İstisnai Haller).....	139
III. YARGISAL BAĞIMSIZLIK VE HESAP VEREBİLİRLİK DENGESİ	139
KAYNAKÇA.....	141

Ek Bölüm 1

SORU VE CEVAPLAR

Okuyucuya Not (Soru-Cevap Bölümü İçin Giriş Paragrafı):	143
A. ANAYASA MAHKEMESİ, GEREKÇELİ KARAR HAKKININ ADİL YARGILANMA HAKKININ TEMEL BİR UNSURU OLDUĞUNU VE BU HAKKIN ANAYASA'NIN 36. MADDESİ İLE GÜVENCE ALTINA ALINDIĞINI YİNELEMEDİR. KARARLARIN GEREKÇELİ OLMASI, YARGILAMANIN ŞEFFAFLIĞINI SAĞLAMAKTA, TARAFLARIN KARARLARI ANLAMALARINA VE KANUN YOLLARINA ETKİLİ BİR ŞEKİLDE BAŞVURMALARINA OLANAK TANIMAKTADIR. BU NEDENLE, GEREKÇESİZ VEYA YETERSİZ GEREKÇELİ KARARLAR, ADİL YARGILANMA HAKKININ İHLALİ ANLAMINA GELMEKTEDİR ...	144
SORU 1 : Anayasa'nın 36. Maddesi gerekçeli karar hakkını açıkça belirtemese de, bu hak adil yargılanma hakkı kapsamında nasıl yorumlanmaktadır?	144
SORU 2 : Gerekçeli karar hakkının kapsamı ve sınırları nelerdir? Yetersiz gerekçe adil yargılanma ihlali sayılır mı?.....	145
SORU 3 : Gerekçeli karar hakkının ihlal edilmesi durumunda, bireylerin başvurabileceği hukuki yollar nelerdir?	146
SORU 4 : AİHM'ne göre, mahkeme kararlarında gerekçenin yeterli sayılması için hangi temel unsurları içermesi gerekmektedir?	146
SORU 5 : Gerekçeli karar hakkının ihlal edilmesi durumunda, başvuru yolları ve olası sonuçları nelerdir?	147
SORU 6 : Mahkemelerin her iddiaya ayrı ayrı cevap verme zorunluluğu olmamasına rağmen, gerekçeli kararda hangi tür iddialara mutlaka yanıt verilmelidir?	148
B. YARGITAY, KARARLARINDA GEREKÇENİN, HÜKMÜN DAYANAĞI OLAN TÜM DELİLLERİN TARTIŞILIP DEĞERLENDİRİLDİĞİNİ, TARAFLARIN İDDİA VE SAVUNMALARININ KARŞILANDIĞINI, UYUŞMAZLIK KONUSU VAKIALARIN HUKUKİ NİTELENDİRMESİNİN YAPILDIĞINI VE KANUN HÜKÜMLERİNİN DOĞRU UYGULANDIĞINI GÖSTERECEK NİTELİKTE OLMASINI	

ARAMAKTADIR. ŞEKLİ VE YETERSİZ GEREKÇELER, YARGITAY TARAFINDAN BOZMA NEDENİ SAYILMAKTADIR.....	149
SORU 7 : Yargıtay'ın kararlarında yeterli gerekçe ne anlama gelmektedir? ..	149
SORU 8 : Yetersiz gerekçe sunulan mahkeme kararlarının Yargıtay tarafından bozulmasının sonuçları nelerdir?.....	150
SORU 9 : Alt mahkemeler Yargıtay'ın gerekçe standartlarını karşılamak için ne gibi önlemler almalıdır?	150
C. ANAYASA MAHKEMESİ, BİR KARARIN GEREKÇESİNİN YETERSİZ SAYILABİLMESİ İÇİN, KARARDA DAVANIN SONUCUNU ETKİLEYEBİLECEK NİTELİKTEKİ ÖNEMLİ İDDİALARIN VE SAVUNMALARIN KARŞILANMAMIŞ OLMASINI VEYA DELİLLERLE VARILAN SONUÇ ARASINDAKİ MANTIKSAL BAĞIN KURULMAMIŞ OLMASINI YETERLİ GÖRMEKTEDİR. BU TÜR EKSİKLİKLER, GEREKÇELİ KARAR HAKKININ ÖZÜNÜ ZEDELEMekte VE ADİL YARGILANMA HAKKINI İHLAL ETMEKTEDİR.....	151
SORU 10 : Anayasa Mahkemesi'ne göre bir mahkemenin gerekçesi ne zaman yetersiz sayılır?	151
SORU 11 : Gerekçesi yetersiz bir mahkeme kararı adil yargılanma hakkını nasıl ihlal eder?	152
SORU 12 : Mahkeme kararlarında hangi tür eksiklikler gerekçenin yetersiz sayılmasına yol açar?.....	153
D. AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİ, "YETERSİZ GEREKÇE" KAVRAMINI, ULUSAL MAHKEMELERİN KARARLARINDA SUNDUKLARI GEREKÇELERİN, BAŞVURANIN ŞİKAYETLERİNİ YETERİNCE ELE ALMAMASI VE TATMİN EDİCİ BİR YANIT VERMEMESİ DURUMU OLARAK TANIMLAMAKTADIR. MAHKEMELER, YALNIZCA SOYUT VE GENEL İFADELERLE YETİNMEYİP, SOMUT OLAYIN ÖZELLİKLERİNE VE TARAFLARIN ARGÜMANLARINA ÖZGÜ GEREKÇELER SUNMALIDIR	153
SORU 13 : AİHM'si ve bu kararlara göre "yetersiz gerekçe" tam olarak ne anlama gelmektedir?	153
SORU 14 : Mahkeme kararlarında "yetersiz gerekçe" olarak kabul edilen yaygın durumlar veya örnekler nelerdir?	154
SORU 15 : Başvurucular "gerekçenin yetersiz olduğunu" iddia ettiklerinde ne gibi beklentileri karşılamaları gerekmektedir?.....	155
SORU 16 : "Şekli gerekçe" nedir?	156
SORU 17 : Bir mahkeme kararında "şekli gerekçe" bulunmasının sonuçları nelerdir?	156
SORU 18 : Mahkeme kararlarında "şekli gerekçe" olarak kabul edilebilecek ifade veya gerekçe türlerine örnek verebilir misiniz?	158
SORU 19 : Şekli gerekçeden kaçınmanın ötesinde, mahkeme kararlarında iyi bir gerekçenin amacı ve önemi nedir?.....	160

- E. ANAYASA MAHKEMESİ, GEREKÇELİ KARAR HAKKININ SADECE NİHAİ KARARLAR İÇİN DEĞİL, ARA KARARLAR İÇİN DE GEÇERLİ OLDUĞUNU YURGULAMAKTADIR. ARA KARARLARIN DA, YARGILAMA SÜRECİNİ VE TARAFRLARIN HAKLARINI ETKİLEYEBİLECEK NİTELİKTE OLMASI NEDENİYLE, MAKUL VE YETERLİ BİR GEREKÇEYE DAYANMASI GEREKMEKTEDİR. GEREKÇESİZ ARA KARARLARI, USUL EKONOMİSİ İLKESİNE AYKIRI VE KEYFİ UYGULAMALARA YOL AÇABİLİR. 161
- SORU 20 : Anayasa Mahkemesi'nin ara kararlar için gerekçeli karar hakkı konusundaki temel görüşü nedir? 161
- SORU 21 : Gereksiz ara kararların usul ekonomisi ve adil yargılanma hakkı üzerindeki etkileri nelerdir?.....162
- SORU 22 : Mahkemeler ara kararlarında ne tür gerekçeler sunulmalıdır? "Makul ve yeterli gerekçe" kavramı ne anlama gelir? 162
- SORU 23 : Ara kararların gerekçeli olması, yasa yollarına başvuru ve denetim mekanizmaları açısından ne gibi önem taşır?.....163
- F. AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİ, GEREKÇE YÜKÜMLÜLÜĞÜNÜN MUTLAK OLMADIĞINI VE HER DAVADA AYNI DETAY DÜZEYİNDE GEREKÇE ARANMAYABİLECEĞİNİ KABUL ETMEKLE BİRLİKTE, ULUSAL MAHKEMELERİN, ÖZELLİKLE KARMAŞIK DAVALARDA VE TEMEL HAK VE ÖZGÜRLÜKLERİ İLGİLENDİREN KONULARDA DAHA ÖZENLİ VE KAPSAMLI GEREKÇELER SUNMALARINI BELİRTMEKTEDİR. 164
- SORU 24 : AİHM'ne göre gerekçe gösterme yükümlülüğünün kapsamı davadan davaya nasıl değişmektedir? 164
- SORU 25 : Karmaşık davalarda daha kapsamlı gerekçe sunulmasının amacı nedir? 164
- SORU 26 : Makul gerekçe kavramı AİHM kararlarında ne anlama gelmektedir? 165
- G. YARGITAY CEZA GENEL KURULU, CEZA YARGILAMASINDA GEREKÇENİN, SANIĞIN SUÇLULUĞUNA İLİŞKİN DELİLLERİN VE BU DELİLLERDEN VARILAN KANAATİN AÇIKÇA ORTAYA KONULMASINI ZORUNLU KILDIĞINI BELİRTMEKTEDİR. GEREKÇEDE, SADECE MAHKUMİYET HÜKMÜNÜN DAYANAKLARI DEĞİL, AYNI ZAMANDA BERAAT VEYA CEZA VERİLMESİNE YER OLMADIĞI KARARLARININ DA HUKUKİ VE FİİLİ SEBEPLERİ AÇIKLANMALIDIR. 166
- SORU 27 : Beraat kararları için gerekçe gösterme zorunluluğu, mahkumiyet kararlarıyla aynı düzeyde midir?.....166
- SORU 28 : Yargıtay Ceza Genel Kurulu'na göre, beraat ve ceza verilmesine yer olmadığı kararlarının gerekçesi neleri içermelidir? 167
- SORU 29 : Gerekçeli karar uygulamasının ceza yargılamasındaki temel amaçları nelerdir ve bu amaçlar özellikle beraat kararları açısından nasıl önem taşır? 167

- H. ANAYASA MAHKEMESİ, GEREKÇELİ KARAR HAKKININ, HUKUK DEVLETİ İLKESİNİN VE YARGIYA GÜVENİN SAĞLANMASI AÇISINDAN VAZGEÇİLMEZ BİR UNSUR OLDUĞUNU VURGULAMAKTADIR. YETERLİ VE İKNA EDİCİ GEREKÇELER, YARGI KARARLARININ MEŞRUIYETİNİ ARTIRMAKTA VE TOPLUMUN ADALET SİSTEMİNE OLAN İNANCINI GÜÇLENDİRMEKTEDİR..... 168
- SORU 30 : Anayasa Mahkemesi'nin "gerekçeli karar hakkı" ile ilgili vurguladığı hukuk devleti ve yargıya güven ilkeleri nelerdir? 168
- SORU 31 : "Gerekçeli karar hakkı" Anayasa ve ilgili kanunlar tarafından nasıl güvence altına alınmıştır? 169
- SORU 32 : Yeterli ve ikna edici bir gerekçe mahkeme kararlarının meşruiyetini ve yargıya güveni nasıl etkiler? 169
- I. AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİ, GEREKÇELİ KARAR HAKKININ, TARAFLARIN KARARA KARŞI ETKİLİ BİR ŞEKİLDE İTİRAZ EDEBİLMELERİ VE KANUN YOLLARINI KULLANABİLMELERİ İÇİN ZORUNLU OLDUĞUNU BELİRTMEKTEDİR. YETERSİZ GEREKÇELER, KANUN YOLU DENETİMİNİ ANLAMSIZ HALE GETİRMEKTE VE ETKİLİ BAŞVURU HAKKINI İHLAL ETMEKTEDİR..... 170
- SORU 33 : Gerekçeli karar hakkı tam olarak ne anlama gelmektedir ve kapsamı nedir? 170
- SORU 34 : Yetersiz gerekçe sunulan mahkeme kararlarının sonuçları nelerdir? 171
- SORU 35 : Gerekçeli karar hakkı ile etkili başvuru hakkı arasındaki ilişki nedir? 172
- SORU 36 : AİHM'si ve AYM'si bu konuda hangi ihlallere dikkat çekmektedir?..... 172
- J. YARGITAY, GEREKÇENİN KENDİ İÇİNDE ÇELİŞKİLİ OLMAMASI GEREKTİĞİNİ VE KARARIN FARKLI BÖLÜMLERİNDE VEYA FARKLI GEREKÇELENDİRME UNSURLARINDA BİRBİRİNE ZİT İFADELERİN YER ALMASININ, GEREKÇENİN BÜTÜNLÜĞÜNÜ VE İNANDIRICILIĞINI ZEDELEYECEĞİNİ BELİRTMEKTEDİR. ÇELİŞKİLİ GEREKÇELER, KARARIN ANLAŞILMASINI ZORLAŞTIRMAKTA VE HUKUKİ DENETİMİ ENGELLEMEKTEDİR..... 173
- SORU 37 : Yargıtay'ın kararlarında çelişkili gerekçe bulunmasının hukuki sonuçları nelerdir? 173
- SORU 38 : Gerekçe ve hüküm arasındaki çelişki ne anlama gelir ve mahkemeler bu tür çelişkileri nasıl önlemelidir? 175
- SORU 39 : Adil yargılanma hakkı ve kararların gerekçeli olması ilkeleri bağlamında, çelişkili gerekçenin yarattığı sorunlar nelerdir?..... 176
- K. ANAYASA MAHKEMESİ, GEREKÇELİ KARAR HAKKININ İHLAL EDİLDİĞİ DURUMLARDA, YENİDEN YARGILAMA YAPILMASINA KARAR VERMEKTEDİR. BU KARAR, GEREKÇELİ KARAR HAKKININ ÖNEMİNİ VE İHLALİNİN

SONUÇLARINI GÖSTERMEKTEDİR. YENİDEN YARGILAMA, HAK İHLALİNİN GİDERİLMESİ VE ADİL YARGILANMANIN YENİDEN TESİS EDİLMESİ İÇİN GEREKLİDİR.....	177
SORU 40 : Gerekçeli karar hakkı ihlallerinde Anayasa Mahkemesi'nin yeniden yargılama kararı verme sıklığı nedir?	177
SORU 41 : Anayasa Mahkemesi hangi tür gerekçeli karar eksikliklerini ihlal olarak değerlendiriyor?.....	178
SORU 42 : Yeniden yargılama kararları sonrasında, ilk mahkemelerdeki yargılama süreçleri nasıl ilerliyor ve sonuçlanıyor?	178
L. AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİ, TÜRKİYE ALEYHİNE VERDİĞİ BİRÇOK KARARDA, TÜRK MAHKEMELERİNİN GEREKÇELERİNİN YETERSİZLİĞİNİ VE ŞEKİSEL OLDUĞUNU TESPİT ETMİŞTİR. BU KARARLAR, TÜRK YARGI SİSTEMİNDE GEREKÇE STANDARDININ YÜKSELTİLMESİ VE UYGULAMADAKİ EKSİKLİKLERİN GİDERİLMESİ GEREKTİĞİNİ ORTAYA KOYMAKTADIR.	179
SORU 43 : AİHM, Türk mahkemelerinin gerekçelerindeki yetersizliği hangi açılardan eleştirmektedir?	179
SORU 44 : Bu AİHM kararları Türk yargı sisteminde gerekçe standartlarının yükseltilmesi için ne gibi sonuçlar doğurmuştur?.....	180
SORU 45 : AİHM'in gerekçe yetersizliği nedeniyle Türkiye aleyhine verdiği önemli kararlardan örnekler nelerdir?.....	181
M. ANAYASA MAHKEMESİ, ÖZELLİKLE ONAMA KARARLARINDA DAHI, İLK DERECE MAHKEMESİ KARARININ GEREKÇESİNİ AYNEN TEKRAR ETMEK YERİNE, KANUN YOLU İNCELEMESİ SONUCUNDA ULAŞILAN KANAATİ VE ONAMA NEDENLERİNİ KISACA DA OLSA BELİRTMEK GEREKTİĞİNİ VURGULAMAKTADIR. ONAMA KARARLARININ GEREKÇESİZ OLMASI, KANUN YOLU DENETİMİNİN ETKİNLİĞİNİ AZALTMAKTADIR.	182
SORU 46 : Yargıtay'ın onama kararlarında gerekçe belirtmesinin amacı nedir?	182
SORU 47 : Gerekçesiz onama kararları kanun yolu denetimini neden ve nasıl olumsuz etkiler?	182
SORU 48 : Yargıtay onama kararlarında ne tür gerekçeler sunmalıdır?.....	183
N. ANAYASA MAHKEMESİ, GEREKÇELİ KARAR HAKKININ, SADECE DAVANIN TARAFLARI İÇİN DEĞİL, TÜM TOPLUM İÇİN ÖNEMLİ OLDUĞUNU BELİRTMEKTEDİR. GEREKÇELİ KARARLAR, HUKUKİ ŞEFFAFLIĞI SAĞLAMAKTA, YARGISAL UYGULAMALARI ÖNGÖRÜLEBİLİR KILMAKTA VE HUKUKUN GELİŞİMİNE KATKIDA BULUNMAKTADIR. BU NEDENLE, GEREKÇELİ KARAR HAKKI, KAMU YARARINI DA İLGİLENDİREN TEMEL BİR HAK NİTELİĞİNDEDİR.....	184
SORU 49 : Anayasa Mahkemesi'nin gerekçeli karar hakkının toplum için önemi konusundaki görüşleri nelerdir?	184

SORU 50 : Gerekeçeli kararların hukuki şeffaflık ve yargısal öngörülebilirlik üzerindeki etkileri nelerdir?	184
SORU 51 : Türk hukuk sisteminde gerekeçeli karar hakkının yasal dayanakları ve uygulama biçimleri nelerdir?	185

Ek Bölüm 2

FARKLI HUKUK ALANLARI İÇİN ÖRNEK GEREKÇE PARAGRAFLARI

A. CEZA HUKUKU ÖRNEKLERİ:	187
1. İddianame Gerekeç Bölümü (Hırsızlık - TCK m....)	187
2. Esas Hakkında Mütalaa Gerekeç Bölümü (Hırsızlık - TCK m....)	189
3. Tutuklama Talebi Gerekeç Bölümü (Silahlı Yağma - TCK m. ...)	191
4. Tutuklama Kararı Gerekeç Bölümü (Silahlı Yağma-TCK m.149).....	194
5. Adli Kontrol Kararı Gerekeç Bölümü (Silahlı Yağma - TCK m. ...)	197
6. Tutukluluğa İtirazın Reddi Kararı Gerekeçesi (Silahlı Yağma - TCK m. ...)	200
7. Ceza Hukuku Örneği: Adli Kontrole İtirazın Reddi Kararı Gerekeçesi (Silahlı Yağma - TCK m. ...)	203
8. Ceza Hukuku Örneği: Tutuklama Talebinin Reddi Kararı Gerekeçesi (Silahlı Yağma - TCK m. ...)	206
9. Ceza Hukuku Örneği: Adli Kontrol Talebinin Reddi Kararı Gerekeçesi (Silahlı Yağma - TCK m. ...)	209
10. Ceza Hukuku Örneği: Tutukluluğa İtirazın Kabulü ve Tahliye Kararı Gerekeçesi (Silahlı Yağma - TCK m. ...)	212
11. Ceza Hukuku Örneği: Beraat Kararı Gerekeçesi (İlk Derece Mahkemesi - Silahlı Yağma - TCK m. ...)	215
12. Ceza Hukuku Örneği: Mahkûmiyet Kararı Gerekeçesi (İlk Derece Mahkemesi - Silahlı Yağma - TCK m. ...).....	218
B. ÖZEL HUKUK ÖRNEKLERİ	222
1. Hukuk Mahkemesi Örneği: Davanın Kabulü Kararı Gerekeçesi (Ayıplı Maldan Doğan Tazminat - TBK)	222
2. Hukuk Mahkemesi Örneği: Davanın Reddi Kararı Gerekeçesi (Ayıplı Maldan Doğan Tazminat - TBK)	226
C. FARKLI HUKUK ALANLARI İÇİN ÖRNEK GEREKÇE PARAGRAFLARI	229
1. İdare Hukuku Örneği: İdari İşlemin İptali Kararı Gerekeçesi (Disiplin Cezası)	229
2. İdare Hukuku Örneği: Davanın Reddi Kararı Gerekeçesi (Disiplin Cezasının İptali Talebi).....	232
3. Vergi Hukuku Örneği: Vergi/Ceza İhbarnamesinin İptali Kararı Gerekeçesi (Sahte Fatura İddiası).....	235

4. Vergi Hukuku Örneği: Davanın Reddi Kararı Gerekçesi (Sahte Fatura İddiasına Dayalı Tarhiyatın Onanması).....	238
D. İSTİNAF KARARLARI	241
1. Ceza Hukuku Örneği: İstinaf Başvurusunun Esastan Reddi Kararı Gerekçesi (BAM Ceza Dairesi - Silahlı Yağma).....	241
2. Ceza Hukuku Örneği: İstinaf Başvurusunun Kabulü ve Bozma Kararı Gerekçesi (BAM Ceza Dairesi - Hükmün Gerekçesiz Olması)	244
3. Hukuk Mahkemesi Örneği: İstinaf Başvurusunun Esastan Reddi Kararı Gerekçesi (BAM Hukuk Dairesi - Ayıplı Mal)	247
4. Hukuk Mahkemesi Örneği: İstinaf Başvurusunun Kabulü ve Kaldırma/Gönderme Kararı Gerekçesi (BAM Hukuk Dairesi - Önemli Delilin Değerlendirilmemesi)	250
5. İdare Hukuku Örneği: İstinaf Başvurusunun Reddi Kararı Gerekçesi (BİM - Disiplin Cezası).....	253
6. İdare Hukuku Örneği: İstinaf Başvurusunun Kabulü ve Kaldırma/Gönderme Kararı Gerekçesi (BİM - Yetersiz Gerekçe/Değerlendirme Eksikliği).....	256
E. YARGITAY KARARLARI	259
1. Ceza Hukuku Örneği: Temyiz İsteminin Esastan Reddi (Onama) Kararı Gerekçesi (Yargıtay Ceza Dairesi - Silahlı Yağma).....	259
2. Ceza Hukuku Örneği: Temyiz İsteminin Kabulü (Bozma) Kararı Gerekçesi (Yargıtay Ceza Dairesi - Hatalı Suç Vasfı Tayini).....	262
3. Hukuk Mahkemesi Örneği: Temyiz İsteminin Esastan Reddi (Onama) Kararı Gerekçesi (Yargıtay Hukuk Dairesi - Ayıplı Mal).....	265
4. Hukuk Mahkemesi Örneği: Temyiz İsteminin Kabulü (Bozma) Kararı Gerekçesi (Yargıtay Hukuk Dairesi - Hatalı Zarar Hesaplaması)	268

Ek Bölüm 3

PRATİK ÇALIŞMALAR

I. CEZA HUKUKU PRATİK ÇALIŞMASI	271
II. MEDENİ HUKUK / MEDENİ USUL HUKUKU PRATİK ÇALIŞMASI (BOŞANMA)	278
III. İCRA / TİCARET / MEDENİ USUL HUKUKU PRATİK ÇALIŞMASI (İTİRAZIN İPTALİ)	288
IV. TAHKİM / TİCARET / MEDENİ USUL HUKUKU PRATİK ÇALIŞMASI (MİLLİ TAHKİM - HMK)	296
V. MİLLETLERARASI ÖZEL HUKUK VE USUL HUKUKU PRATİK ÇALIŞMASI (TANIMA VE TENFİZ - MÖHUK)	305
VI. BORÇLAR / USUL / TİCARET HUKUKU PRATİK ÇALIŞMASI (TRAFİK KAZASI - TAZMİNAT)	313

VII. DENİZ TİCARET / İCRA / MEDENİ USUL HUKUKU PRATİK ÇALIŞMASI (Navlun ve Sürastarya Alacağı - İtirazın İptali)	322
VIII. İŞ HUKUKU / MEDENİ USUL HUKUKU PRATİK ÇALIŞMASI (İŞÇİLİK ALACAKLARI).....	331
IX. EŞYA HUKUKU / MEDENİ USUL HUKUKU PRATİK ÇALIŞMASI (TAPU İPTALİ VE TESCİL).....	339
X. MİRAS HUKUKU / MEDENİ USUL HUKUKU PRATİK ÇALIŞMASI (VASİYETNAMENİN İPTALİ).....	348
XI. GAYRİMENKUL / BORÇLAR / MEDENİ USUL HUKUKU PRATİK ÇALIŞMASI (KAT KARŞILIĞI İNŞAAT SÖZLEŞMESİ).....	356
XII. FİKRİ MÜLKİYET / TİCARET / MEDENİ USUL HUKUKU PRATİK ÇALIŞMASI (MARKA HAKKINA TECAVÜZ).....	365
XIII.TÜKETİCİ HUKUKU / BORÇLAR HUKUKU / MEDENİ USUL HUKUKU PRATİK ÇALIŞMASI (AYIPLI HİZMET - TKHK).....	373
XIV.İCRA VE İFLAS / TİCARET / MEDENİ USUL HUKUKU PRATİK ÇALIŞMASI (KONKORDATO MÜHLETİ TALEBİ).....	382
XV. ANAYASA HUKUKU / İNSAN HAKLARI HUKUKU / USUL HUKUKU PRATİK ÇALIŞMASI (BİREYSEL BAŞVURU - GEREKÇELİ KARAR HAKKI İHLALİ).....	389
XVI. İDARE HUKUKU / İMAR HUKUKU / İDARİ YARGILAMA USULÜ HUKUKU PRATİK ÇALIŞMASI (YAPI RUHSATININ İPTALİ VE YIKIM KARARI).....	397
XVII.VERGİ HUKUKU / VERGİ USUL HUKUKU PRATİK ÇALIŞMASI (SAHTE FATURA KULLANMA FİİLİ ve ÜÇ KAT VERGİ ZİYAI CEZASI)	406

Ek Bölüm 4

KÖTÜ/YETERSİZ GEREKÇE ÖRNEKLERİ İÇİN PRATİK ÇALIŞMALAR

I. ÖZEL HUKUK PRATİK ÇALIŞMASI (ALACAK DAVASI)	417
II. CEZA HUKUKU PRATİK ÇALIŞMASI (KASTEN YARALAMA / MEŞRU MÜDAFAA)	420
III. İDARE HUKUKU / İDARİ YARGILAMA USULÜ HUKUKU PRATİK ÇALIŞMASI (İDARİ PARA CEZASININ İPTALİ).....	424

Ek Bölüm 5

İSTİNAF VE YARGITAY İÇİN YEREL MAHKEME KARARININ GEREKÇESİZ OLDUĞUNA DAİR İSTİNAF VE TEMYİZ DİLEKÇESİ ÖRNEK PARAGRAFLARI

I. İSTİNAF DİLEKÇESİ İÇİN ÖRNEK PARAGRAFLAR.....	429
A. Genel Gerekçesizlik ve Basmakalıp İfadeler Halinde:.....	429
B. Esaslı İddia veya Savunmanın Karşılanmaması Halinde:	430

C. Önemli Bir Delilin Değerlendirilmemesi Halinde:	431
D. Çelişkili Gerekçe Halinde:.....	431
A. Hükmün Gerekçesiz Olması Nedeniyle Kesin Hukuka Aykırılık:.....	435
B. Savunma Hakkı ve Adil Yargılanma Hakkının İhlali:.....	436
C. Hatalı Hukuki Nitelendirme ve Gerekçe İlişkisi:	438

Ek Bölüm 6

GEREKÇELİ KARAR HAKKINA İLİŞKİN EMSAL ANAYASA MAHKEMESİ KARARLARINDAN SEÇİLMİŞ BÖLÜMLER

1. Vesim Parlak Başvurusu (B. No: 2012/1034, Karar Tarihi: 20/3/2014)	441
2. Orhan Kılıç Başvurusu [GK] (B. No: 2014/4704, Karar Tarihi: 1/2/2018)	442
3. Filiz Fırat Başvurusu (B. No: 2019/29003, Karar Tarihi: 15/6/2022)	442